

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ರೈತರ ಪಾತ್ರ

ಆರ್. ಎ. ಬೂದಿಪಾಳ ಮತ್ತು ಕೆ. ವಿ. ನಾಟೀಕರ,

ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಹೇಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವದೇ “ತರಬೇತಿ”ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಕಡಿಮೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಅನುಕರಣೆಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದೇ ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಘಟಕಗಳು, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳಾದ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ, ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಪಶು ಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆ, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಗೂ ಔಷಧಿ ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕಗಳು, ಇತರೇ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಪದ್ಧತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದರೂ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ, ಕ್ಷೇತ್ರೋತ್ಸವ, ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ತರಬೇತಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ “ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಬೇಟೆ” ಎಂಬ ವಿಸ್ತರಣಾ ಯೋಜನೆಯು ಕಾರ್ಯ ರೂಪದಲ್ಲಿಿದೆ. ಇದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಇತರೇ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ರೈತರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರ ಪಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ರೈತರು ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಮಿತ್ರರು, ಸಂಬಂಧಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವನ ಗುರುತರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಳದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಯ, ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆ ಹಾಗೂ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರಿಗೂ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತರಬೇತಿ ಏರ್ಪಡಿಸುವದೇ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ತರಬೇತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ, ಕಲಿತ ಹಾಗೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯುವ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ “ಮಾದರಿಯ ರೈತನಾಗಿ” ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ

ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಹವಾಗುಣ, ಮಣ್ಣು ಹಾಗೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಇತರ ರೈತರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ತರಬೇತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯಲು ಇತರರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ತರಬೇತಿಯ ಲಾಭದಿಂದ ಮನೆ-ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನುಳಿದ ರೈತರಿಗೂ ತೋರಿಸಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಘನತೆ ಹೆಚ್ಚುವುದಲ್ಲದೇ ಉಳಿದವರಿಗೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಷಯ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಅನುಕರಣೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದಂತಾಗುವುದು. ಅನುಕರಣೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಹೊಸ ವಿಷಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ನೆಮ್ಮದಿ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆದು ಅನುಕರಣೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ, ತರಬೇತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಲ್ಲದೇ ತರಬೇತಿಯ ಸಮಯ ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಂತಾಗುವುದು. ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ನಡುವೆ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು. ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತರೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನುಳಿದ ರೈತ-ಮಿತ್ರರ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸುವ ಮಹಾತ್ಮಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ವರ್ತಿಸಿದರೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ, ಆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಅವರ ಜೀವನ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ ಇಲ್ಲ.

